

Кравчук О.В., Відкритий міжнародний
університет розвитку людини «Україна»

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ

Природні ресурси як об'єкти природного походження та природна спадщина нинішнього і майбутнього поколінь Українського народу мають виключну значущість для всього суспільства та держави, є основним національним надбанням. Оскільки створення валового внутрішнього продукту в нашій державі базується, перш за все, на використанні природо-ресурсного потенціалу країни, об'єкти природи (природні ресурси) є основою національного багатства України й її народу. Саме тому реалізація специфічних соціально- економічних функцій природних ресурсів передбачає застосування різних державно-правових методів впливу при

регулюванні комплексу відносин власності на природні ресурси, тобто публічно-правового регулювання, а також державно-правових засобів захисту цього права власності [1, с. 131].

Проте не на всі природні ресурси право власності за чинним законодавством має виключно публічний характер. Так, проголошуючи у ст. 13 Конституції України землю об'єктом права власності Українського народу, законодавець у ст. 14 Основного Закону зазначає, що право власності на землю набувається та реалізується громадянами, юридичними особами і державою, а у ст. 78 Земельного кодексу передбачає, що земля в Україні може перебувати у приватній, комунальній і державній власності. Подібний специфічний підхід спостерігається в нормативних актах і стосовно деяких інших природних ресурсів. Зокрема, ст. 5 Закону України «Про тваринний світ» проголошується право власності Українського народу на об'єкти тваринного світу, які перебувають у стані природної волі та знаходяться в межах території України, зазначається, що об'єкти тваринного світу в Україні можуть перебувати у державній, комунальній і приватній власності.

На нашу думку, у статтях 13 і 14 Конституції України закладена та деталізована в окремих природо-ресурсних нормативних актах оригінальна дуалістична правова концепція регулювання відносин власності на природні ресурси. Виходячи з неї, можна стверджувати, що суспільне визнання і конституційне закріплення права власності Українського народу та права приватної власності на деякі природні ресурси перетворює відносини власності на природні ресурси на суспільні відносини публічно-приватного характеру, що зумовлює комплексне застосування норм і методів публічного та приватного права. Проте для найбільш повного забезпечення публічних інтересів з урахуванням інтересів приватних власників (користувачів) природних ресурсів потрібен особливий публічно-приватний механізм правового регулювання, пов'язаний з певними, часом істотними,

обмеженнями в користуванні та розпорядженні правом власності на природні ресурси [1, с. 131-132].

Таким чином, постає питання наукового розроблення та законодавчого забезпечення найбільш вдалого рівня взаємодії комплексу норм і методів публічного та приватного права у сфері регулювання права власності на природні ресурси.

Список використаних джерел

1. Афанасієв Р. Щодо права публічного аспекту власності на природні ресурси / Р. Афанасієв // природноресурсове право. - 2007. - № 9. - С. 128-133.